

V průběhu druhé světové války změnil Erich Olšar své působíště. Dne 3. 11. 1941 byl přidělen Zemské a univerzitní knihovně v Brně. Na krátkou chvíli také opustil Právnickou fakultu, protože v době od 6.12.1943 do 31.5.1945 pracoval v knihovně Německého vysokého učení technického v Brně.

Po skončení druhé světové války se vrátil zpět na Právnickou fakultu MU, ale ne nadlouho. Na této fakultě přestal působit již v únoru roku 1946, kdy byl pověřen funkcí děkana a vedením přednášek na sociální fakultě nově založené Vysoké školy politické a sociální v Praze.

Erich Olšar dosáhl i několika akademických funkcí. Dne 29.5.1937 byl výnosem Ministerstva školství a národní osvěty habilitován docentem pro obor československého trestního práva a řízení trestního na Právnické fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Dále byl dne 15. 4. 1947 jmenován řádným profesorem Vysoké školy politické a sociální pro obory sociální patologie a trestněprávní politika.

Erich Olšar byl plodným autorem. Z jeho děl uvádíme např. Přehled a výklad smluv o vydávání zločinců dosud republikou Československou uzavřených (1929), Trestní právo v zemích slovanských a na Balkáně (1934), Trestní právo v zemích germánských (1935), Trestní právo v zemích románských (1935), Trestní právo v zemích angloamerických (1935), Nacionálněsocialistické trestní právo německé (1935), Příspěvek k nauce o vině (1936) Normativní stránka úmyslu. Pocta k šedesátým narozeninám prof. dr. Alberta Miloty (1937), K otázce jednání právního, Sborník prací k počti šedesátých narozenin Františka Weyra (1939) a Studie o protiprávnosti (1940) a další dílčí pojednání rovněž zaměřená na trestněprávní problematiku.

Erich Olšar, otec tří dětí, zemřel v květnu roku 1973.

PETR KUČERA

Sto let od narození prof. MUDr. Rudolfa Vávry, DrSc.

(1906 – 1970)

MUDr. Rudolfa Vávru si vybral jako asistenta (pouhé 2 roky po ukončení jeho studia na Lékařské fakultě MU v Brně) tehdejší přednosta Ústavu pro všeobecnou a pokusnou patologii prof. Vilém Laufferger. Pověřil ho přednáškami *patologické fyziologie útvárných elementů krve*; tyto přednášky pak R. Vávra odpovědně vykonával od r. 1931 až do uzavření vysokých škol v r. 1938.

R. Vávra se narodil v Pardubicích (11. 1. 1906), ale vyrůstal na Moravě. Rodina se totiž přestěhovala do Ostravy, kde v letech 1912-1916 vychodil Vávra obecnou školu a v letech 1916-1924 vystudoval klasické gymnázium. Poté se přihlásil na lékařská studia do Brna, která ukončil promočním slibem 11. 12. 1929.

Možnosti pracovat s prof. Lauffergerem si velice vážil a pod jeho vedením se poměrně rychle zapojil do výzkumu na ústavu. Jednou z prvních publikovaných prací je článek *Metabolismus porfyrinů* (Biol. Listy, r. 13, č. 3) a *Příspěvek k anomální viskozitě* (Spisy LF MU, sv. 13, 1933), další příspěvky byly psány i pro zahraničí (např. *Méthode de mesure des Cellules*. Séances de la Société de Biologie, sv. 67, 1934). Do začátku války napsal na dvě desítky odborných statí pro domácí a zahraniční lékařské časopisy, v nichž zúročil i své zkušenosti ze dvou zahraničních stáží na vědeckých ústavech v Paříži a v Londýně (1936); referoval o nich v r. 1937 v Biologických listech (č. 3 a 4) v článkách *Dojmy z pařížských ústavů a Anglické lékařské ústavy*. Samostatná vědecká práce mu umožnila habilitovat se ze všeobecné a experimentální patofyziologie ještě před válkou (5. 5. 1939).

Během okupace pracoval R. Vávra v nemocnici U Sv. Anny jako řadový lékař. Koncem května 1945 se zase vrátil na znovu otevřenou Lékařskou fakultu a významně přispěl k obnově činnosti ústavu. Do konce r. 1945 byl jmenován mimořádným profesorem a takto graduován LF opustil. Další Váv-

rova vědecká a pedagogická činnost se už rozvíjela mimo Brno. Odešel totiž společně s dalšími kolegy - J. Bedrnou, J. Hybáškem, J. Maršálkem a J. Vanýškem - na nově zřizovanou Lékařskou fakultu Univerzity Karlovy do Hradce Králové, jejíž první studijní rok slavnostně zahájil 25. 11. 1945 jeden z jejich významných zakladatelů, tehdy rektor UK, prof. Jan Bělehrádek.

R. Vávra, od r. 1946 už řádný profesor, buď doval hradecký ústav od samého počátku s velkým pracovním nasazením a svými badatelskými pracemi významně přispěl k rozvoji vědeckého života na nové fakultě.

Již v Brně se stal členem Biologické společnosti (založené zde v r. 1922), v Hradci Králové působil jako předseda fyziologické sekce České lékařské společnosti J. E. Purkyně i jako neúnavný koordinátor státního vědeckého výzkumu.

Oboru zanechal více než 100 vědeckých prací, dvě monografie a několikrát skripta, kterými mírnil nedostatek učebnic. Badatelské úsilí věnoval hlavně elektrofyziologii, fyzikální chemii a metabolismu bílkovin. Přednáškami vedl studenty k logickému myšlení, k důslednému hledání vnitřních souvislostí studovaných jevů a vždy je seznamoval s nejnovějšími poznatky v oboru. Jeho práce byla oceněna hodností DrSc. (1956) a řádem *Za službu vlasti* (ke 20. výročí založení fakulty).

Prof. MUDr. Rudolf Vávra, DrSc., vyzpěl v badatelskou a pedagogickou osobnost už na LF MU v Brně pod vedením prof. Laufbergera, předního a světově uznávaného československého fyziologa a biochemika. Všechny své zkušenosti vydatně zhodnotil ve funkci dlouholetého přednosty patologické fyziologie, takže význačné místo mu náleží především v dějinách hradecké fakulty, s níž prožíval nejednoduché začátky, její převedení pod vojenskou správu v r. 1951 (katedru vedl v hodnosti náčelníka - podplukovníka), její opětový návrat do civilní medicíny v r. 1958 i mnoho slibujících léta šedesátá. K jeho šedesátinám mu v ČLČ popřál L. Vokrouhlický mj. *„ještě mnoho let takového úspěšného působení“*. Bohužel zbyla už jen čtyři léta - v r. 1970 se náhle Vávruv život uzavřel.

V. LINHARTOVÁ, A. VAŠKŮ

Vzpomínka na dr. Zdeňka Buřila

V letošním roce uplynulo 85 let od narození PhDr. Zdeňka Buřila, odborného asistenta katedry matematiky Pedagogické fakulty MU. Narodil se v Užhorodě dne 21. 3. 1921. Po maturitě na reálném gymnáziu v Brně - Králově Poli absolvoval abiturientský kurz při Státní obchodní akademii v Brně. Za okupace byl totálně nasazen v továrně na letecké motory v Brně-Lišní. Po válce se mohl vrátit ke studiu a získat učitelskou kvalifikaci pro obor matematika a fyzika na Vyšší škole pedagogické v Brně.

Dr. Buřil vyučoval na řadě škol okresů Třebíč, Velká Bíteš a Brno-venkov s vynikajícími výsledky pedagogické práce. Proto byl vybrán pro působení na nově vzniklé experimentální matematické ZDŠ na tř. Kpt. Jaroše v Brně. Zde se aktivně podílel na ověřování nového obsahu i metod výuky matematiky, na recenzi nových učebních textů i sbírek úloh k nim určených. Jeho pedagogické mistrovství bylo oceněno několika čestnými uznáními na úrovni města i kraje a titulem Vzorný učitel.

V roce 1973 přešel na katedru matematiky Pedagogické fakulty naší univerzity, kde působil po dobu deseti let jako odborný asistent se zaměřením na didaktiku matematiky škol I. stupně. V této funkci měl příležitost předávat své bohaté pedagogické zkušenosti budoucím učitelům - elementaristům.

Zvláštní kapitolou práce dr. Buřila je jeho více než dvacetiletá činnost v městském a později krajském výboru matematické olympiády v Brně. Jeho organizačtorská práce v tomto směru byla oceněna čestným uznáním celostátního sjezdu Jednoty československých matematiků a fyziků v r. 1975 a o rok později čestným uznáním k 25. výročí MO.

Měl jsem příležitost poznat záslužnou práci dr. Buřila při různých příležitostech na fakultě i mimo ni a mohu říci, že byl učitelem nadmíru svědomitým a pečlivým, který dovedl nadchnout a získat pro matematiku. Takový zůstane ve vzpomínkách mých i členů katedry, kde působil.

JIŘÍ HÁJEK